Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/1987

2024 7 31

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) 2024/1987

2024 m. liepos 30 d.

kuriuo dėl didžiausios leidžiamosios nikelio koncentracijos tam tikruose maisto produktuose iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/915

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1993 m. vasario 8 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 315/93, nustatantį Bendrijos procedūras dėl maisto teršalų ([1]), ypač į jo 2 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

(1) Komisijos reglamente (ES) 2023/915 ([2]) nustatyta didžiausia leidžiamoji tam tikrų teršalų koncentracija maisto produktuose;

(2) nikelis yra plačiai paplitęs Žemės plutos komponentas ir jis yra visuresis biosferoje. Maiste jo gali būti tiek iš natūralių, tiek iš antropogeninių šaltinių;

(3) 2015 m. Europos maisto saugos tarnyba (toliau – Tarnyba) priėmė mokslinę nuomonę dėl rizikos visuomenės sveikatai, susijusios su maiste ir geriamajame vandenyje esančiu nikeliu ([3]). Nuomonėje nurodyta, kad didžiausia lėtinė ekspozicija nikeliui patekus per burną pasireiškia kaip toksiškumas reprodukcijai ir vystymuisi. Nustatyta, kad didžiausia nikeliui jautriems žmonėms daroma ūminė ekspozicija nikeliui patekus per burną yra egzemos paūmėjimo reakcijos ir alerginių reakcijų pablogėjimas;

(4) 15 valstybių narių buvo gauti duomenys, susiję su nikelio paplitimu maiste ir geriamajame vandenyje. Vis dėlto, kadangi 80 % visų duomenų surinkta vienoje valstybėje narėje, Tarnyba padarė išvadą, kad, siekiant patikrinti, koks yra nikelio paplitimas maiste visoje Sąjungoje, reikėtų geografiniu požiūriu įvairesnių duomenų;

(5) Komisijos rekomendacijoje (ES) 2016/1111 ([4]) valstybėms narėms rekomenduota 2016, 2017 ir 2018 m. stebėti nikelio buvimą maiste, kad būtų surinkta daugiau duomenų apie jo paplitimą;

(6) atsižvelgdama į šiuos naujus paplitimo duomenis ir naujos mokslinės informacijos prieinamumą, 2020 m. rugsėjo 24 d. Tarnyba priėmė atnaujintą nikelio maiste ir geriamajame vandenyje rizikos vertinimą ([5]);

([1]) OL L 37, 1993 2 13, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1993/315/oj.
([2]) 2023 m. balandžio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) 2023/915 dėl didžiausios leidžiamosios tam tikrų teršalų koncentracijos maiste, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1881/2006 (OL L 119, 2023 5 5, p. 103, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/915/oj).
([3]) EFSA teršalų maisto grandinėje mokslinė grupė (CONTAM); Scientific Opinion on the risks to public health related to the presence of nickel in food and drinking water. *EFSA Journal* 2015;13(2):4002, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2015.4002
([4]) 2016 m. liepos 6 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2016/1111 dėl maiste esančio nikelio stebėsenos (OL L 183, 2016 7 8, p. 70, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2016/1111/oj).
([5]) EFSA teršalų maisto grandinėje mokslinė grupė (CONTAM); Scientific Opinion on an update of the risk assessment of nickel in food and drinking water. *EFSA Journal* 2020;18(11):6268, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2020.6268.

(7) Tarnyba padarė išvadą, kad nikelis gali daryti ir lėtinį, ir ūmų poveikį. Remdamasi didžiausiu lėtiniu poveikiu, sukeliančiu persileidimą, Tarnyba nustatė 13 µg/kg kūno masės leidžiamąją paros dozę (toliau – LPD) ir padarė išvadą, kad ši LPD buvo viršyta mažiems vaikams, vaikams nuo 36 mėnesių iki 10 metų ir, kai kuriais atvejais, kūdikiams. Nors persileidimas nėra reikšmingas poveikis vaikams, LPD taip pat apsaugo nuo kitų jaunesnio amžiaus grupėms svarbių poveikių, pavyzdžiui, neurotoksinio poveikio. Todėl Tarnyba padarė išvadą, kad LPD viršijimas gali kelti sveikatos problemų vaikams. Tarnyba padarė išvadą, kad didžiausias ūmus poveikis yra žmonių, kurie yra jautrūs nikeliui, egzemos paūmėjimo reakcijos, kurios yra būdingos maždaug 15 % gyventojų, kad žemiausia pastebėto neigiamo poveikio riba yra 4,3 µg nikelio/kg kūno masės ir kad, siekiant apsisaugoti nuo tokio poveikio, reikia 30 ar didesnės ekspozicijos ribos. Ši 30 ekspozicijos riba nėra pasiekta pagal vidutinę ir 95-ojo procentilio ekspoziciją, o tai kelia susirūpinimą dėl nikeliui jautrių asmenų sveikatos;

(8) todėl, siekiant užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį, turėtų būti nustatyta didžiausia leidžiamoji nikelio koncentracija maisto produktuose;

(9) todėl Reglamentas (ES) 2023/915 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(10) turėtų būti nustatytas tinkamas laikotarpis, per kurį maisto tvarkymo subjektai galėtų pasirengti laikytis šiuo reglamentu nustatytų didžiausios leidžiamosios koncentracijos reikalavimų;

(11) atsižvelgiant į tai, kad tam tikrų maisto produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, galiojimo laikas yra ilgas arba jie gali būti perdirbti į maisto produktus, kurių galiojimo laikas yra ilgas, maisto produktus, kurie buvo teisėtai pateikti rinkai iki šio reglamento taikymo pradžios dienos, turėtų būti leidžiama palikti rinkoje;

(12) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (ES) 2023/915 iš dalies keičiamas taip:

1) 10 straipsnio 1 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Maisto produktai, teisėtai pateikti rinkai iki a–p punktuose nurodytų datų, gali likti rinkoje iki jų minimalaus tinkamumo vartoti termino arba nuorodoje „Tinka vartoti iki ... (data)“ nurodyto termino:“;

b) pridedami šie punktai:

„o) 2025 m. liepos 1 d., kiek tai susiję su I priedo 3.6 punkte nustatyta didžiausia leidžiamąja nikelio koncentracija, išskyrus I priedo 3.6.11.1–3.6.11.5 punktuose nustatytą didžiausią leidžiamąją nikelio koncentraciją;

p) 2026 m. liepos 1 d., kiek tai susiję su I priedo 3.6.11.1–3.6.11.5 punktuose nustatyta didžiausia leidžiamąja nikelio koncentracija.“;

2) I priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento priedą.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2025 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. liepos 30 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Reglamento (ES) 2023/915 I priedo 3 skirsnyje „Metalai ir kiti elementai“ įterpiamas toks įrašas:

„3.6	**Nikelis**	Didžiausia leidžiamoji koncentracija (mg/kg)	Pastabos
3.6.1	Medžių riešutai		Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma valgomajai produkto daliai. Didžiausia leidžiamoji koncentracija netaikoma medžių riešutams traiškymo ir aliejaus rafinavimo tikslais, jei likę presuoti medžių riešutai neteikiami rinkai kaip maistas. Jei likę presuoti medžių riešutai pateikiami rinkai kaip maistas, taikoma didžiausia leidžiamoji koncentracija, atsižvelgiant į 3 straipsnio 1 ir 2 dalis.
3.6.1.1	Medžių riešutai, išskyrus 3.6.1.2 punkte išvardytus produktus	3,5	
3.6.1.2	Kaštainiai, pinijos, graikiniai riešutai, bertoletijos ir anakardžiai	10	
3.6.2	Šakniavaisinės ir šakniagumbinės ir svogūninės daržovės	0,90	Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma drėgno produkto svoriui. Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma nuplovus ir atskyrus valgomąsias dalis. Bulvėms taikoma nuskustoms bulvėms nustatyta didžiausia leidžiamoji koncentracija.
3.6.3	Vaisinės daržovės	0,40	Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma drėgno produkto svoriui. Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma nuplovus ir atskyrus valgomąsias dalis.
3.6.4	Kopūstinės daržovės	0,50	Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma drėgno produkto svoriui. Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma nuplovus ir atskyrus valgomąsias dalis.
3.6.5	Lapinės daržovės		Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma drėgno produkto svoriui. Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma nuplovus ir atskyrus valgomąsias dalis.
3.6.5.1	Lapinės daržovės, išskyrus 3.6.5.2 punkte išvardytus produktus	0,50	
3.6.5.2	Šviežios prieskoninės žolės	1,2	
3.6.6	Ankštinės daržovės		Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma drėgno produkto svoriui. Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma nuplovus ir atskyrus valgomąsias dalis.

3.6.6.1	Ankštinės daržovės, išskyrus 3.6.6.2 punkte išvardytus produktus	1,0	
3.6.6.2	Sojos (*Glycine max*)	6,0	
3.6.7	Stiebinės daržovės	0,40	Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma drėgno produkto svoriui. Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma nuplovus ir atskyrus valgomąsias dalis.
3.6.8	Jūros dumbliai		Didžiausia leidžiamoji jūros dumblių koncentracija taikoma rinkai pateiktam produktui. Didžiausia leidžiamoji šviežių jūros dumblių koncentracija taikoma nuplovus ir atskyrus valgomąsias dalis. Didžiausia leidžiamoji šviežių jūros dumblių koncentracija taikoma sausojoje medžiagoje. (*)
3.6.8.1	Jūros dumbliai, išskyrus 3.6.8.2 punkte išvardytus produktus	30	
3.6.8.2	Vakamė	40	
3.6.9	Ankštiniai augalai		
3.6.9.1	Ankštiniai augalai, išskyrus 3.6.9.2 punkte išvardytus produktus	4,0	
3.6.9.2	Džiovintos pupelės ir džiovinti lubinai	12	
3.6.10	Aliejingosios sėklos		Didžiausia leidžiamoji koncentracija netaikoma aliejingosioms sėkloms traiškymo ir aliejaus rafinavimo tikslais, jei likusios presuotos aliejingosios sėklos neteikiamos rinkai kaip maistas. Jei likusios presuotos aliejingosios sėklos pateikiamos rinkai kaip maistas, taikoma didžiausia leidžiamoji koncentracija, atsižvelgiant į 3 straipsnio 1 ir 2 dalis.
3.6.10.1	Saulėgrąžos	8,0	
3.6.10.2	Žemės riešutai	12	
3.6.10.3	Sojos	15	
3.6.11	Grūdai		Didžiausia leidžiamoji koncentracija netaikoma grūdams, naudojamiems alaus ar distiliatų gamybai, jei likusios grūdų liekanos neteikiamos rinkai galutiniam vartotojui kaip maistas. Jei likę grūdai pateikiami rinkai galutiniam vartotojui kaip maistas, taikoma didžiausia leidžiamoji koncentracija, atsižvelgiant į 3 straipsnio 1 ir 2 dalis.
3.6.11.1	Grūdai, išskyrus 3.6.11.2, 3.6.11.3, 3.6.11.4 ir 3.6.11.5 punktuose išvardytus produktus	0,80 Nuo 2026 m. liepos 1 d.	

3.6.11.2	Kietieji kviečiai (*Triticum durum*) ir ryžiai, išskyrus 3.6.11.3 punkte išvardytus produktus	1,5 Nuo 2026 m. liepos 1 d.	
3.6.11.3	Lukštenti ryžiai	2,0 Nuo 2026 m. liepos 1 d.	
3.6.11.4	Javams prilyginamos kultūros ir soros	3,0 Nuo 2026 m. liepos 1 d.	
3.6.11.5	Avižos	5,0 Nuo 2026 m. liepos 1 d.	Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma avižų grūdams be nevalgomų lukštų. Apskaičiuojant didžiausią leidžiamąją koncentraciją avižų grūduose su nevalgomais lukštais, reikia taikyti 1,5 perdirbimo koeficientą, ir taip avižose su nevalgomais lukštais nustatoma 7,5 mg/kg didžiausia leidžiamoji koncentracija.
3.6.12	Kakavos ir šokolado produktai ([14])		
3.6.12.1	Pieninis šokoladas, kurio sudėtyje yra < 30 % kakavos sausųjų medžiagų	2,5	
3.6.12.2	Pieninis šokoladas, kurio sudėtyje yra ≥ 30 % kakavos sausųjų medžiagų, ir šokoladas	7,0	
3.6.12.3	Kakavos milteliai ir sumažinto riebumo kakavos milteliai, kurie pateikiami rinkai galutiniam vartotojui arba yra kakavos miltelių su cukrumi arba šokolado miltelių, pateikiamų rinkai galutiniam vartotojui, sudedamoji dalis (kakavos gėrimo milteliai)	15	
3.6.13	Kūdikių pradinio maitinimo mišiniai, kūdikių tolesnio maitinimo mišiniai, kūdikiams ir mažiems vaikams skirti specialios medicininės paskirties maisto produktai ([3]) ir mažiems vaikams skirti mišiniai ([4])		Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma rinkai pateiktam produktui.
3.6.13.1	pateikiami rinkai miltelių pavidalu, išskyrus 3.6.13.2 punkte išvardytus produktus	0,25	
3.6.13.2	pateikiami rinkai miltelių pavidalu ir pagaminti tik iš sojų baltymų izoliatų arba juos maišant su karvės pieno baltymais	0,40	
3.6.13.3	pateikiami rinkai skystu pavidalu	0,10	
3.6.14	Kūdikiams ir mažiems vaikams skirti perdirbti grūdiniai maisto produktai ([3])	3,0	Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma rinkai pateiktam produktui.
3.6.15	Kūdikių maistas ([3]), išskyrus 3.6.16 punkte išvardytus produktus.	0,50	Didžiausia leidžiamoji koncentracija taikoma rinkai pateiktam produktui.

3.6.16	Vaisių sultys (9), vaisių nektarai (9) ir daržovių sultys, įskaitant kūdikių maistui skirtas vaisių sultis (9), vaisių nektarus (9) ir daržovių sultis (3).		
3.6.16.1	Vaisų sultys, vaisių nektarai ir daržovių sultys, išskyrus 3.6.16.2 punkte išvardytus produktus.	0,25	
3.6.16.2	Vaisių sultys ir vaisių nektarai, kurių sudėtyje yra pasiflorų, kakavos vaisių, smulkių vaisių bei uogų sulčių ir nektarų ir kokosų vandens	1,0	

(*) Sausoji medžiaga nustatoma pagal 2007 m. kovo 28 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 333/2007, kuriuo nustatomi mėginių ėmimo ir analizės metodai vykdant mikroelementų ir perdirbant maistą susidarančių teršalų koncentracijos maisto produktuose kontrolę (OL L 88, 2007 3 29, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/333/oj).“